

«فرهیختگان» انتخابات مجلس یازدهم را از نگاه رسانه منسوب به آل سعود بررسی کرد

سلطنت طلبان علیه جمهورییت

محمد حسین نظری روزنامه‌نگار

در نظام جمهوری اسلامی، انتخابات به خودی خود از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است، از این جهت که کامل‌ترین مظهر حضور و مشارکت مردم در سرنوشت کشور است. مردم سالاری به عنوان رکن اساسی هر نظام دموکراتیک، ضامن مشروعیت آنهاست و بنیادهای دموکراسی تا زمانی پابرجاست که مردم پای کمال باشند. انقلاب اسلامی سال ۱۳۵۷ در ایران به گواه شاهدان عینی یکی از بزرگ‌ترین انقلاب‌ها در دوره جدید عالم بوده که حرکت خودجوش مردم به رهبری علما و روشنفکران دینی و در صدر همه آنها امام خمینی (ره) نقطه عزیمت این حرکت بوده است. این حرکت بی نظیر همواره پشتوانه مردمی خود را حفظ کرده و در طول ۴۰ سال، ۳۶ انتخابات آزاد برگزار کرده که میانگین مشارکت در این انتخابات‌ها به بیش از ۵۰ درصد می‌رسد که این در هیچ نظام دموکراتیکی سابقه ندارد. همین موضوع باعث شده دشمنان جمهوری اسلامی این نقطه قوت را هدف حمله خود قرار دهند تا بلکه از این مسیر بتوانند وجهه نظام را تضعیف کنند. از این جهت، القای برخی مفاهیم به منظور خدشه‌دار کردن وجهه مردمی جمهوری اسلامی راهبردی قدیمی است که سال‌ها مورد استفاده رسانه‌های خارج نشین قرار گرفته است. بنابراین در آستانه یک انتخابات دیگر، مجدداً ردیابی این سیاست انگلیسی در میان تولیدات رسانه‌های اپوزیسیون دیده می‌شود. تلویزیون ایران اینترنشنال یکی از رسانه‌های جدیدالتاسیس است که از قضا با نگاه انتخاباتی و در آستانه دوازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری کار خود را آغاز کرد و طی دو سال اخیر تمام تلاش خود را برای تخریب سیاست‌های جمهوری اسلامی به کار گرفته و اکنون نیز در آستانه انتخابات، فعالیت‌های انتخاباتی خود را آغاز کرده است. تا قبل از وقایع آبان ماه امسال این شبکه امید چندانی به اثرگذاری در راستای تقلیل آرای مردم در انتخابات نداشت، اما پس از اغتشاشات بنزینی روح تازه‌ای در این رسانه سعودی دمیده و امید آنها زنده شد. از این رو غالب گزارش‌ها و تحلیل‌های انتخاباتی آنها مرتبط با اغتشاشات آبان ماه و روی موج نارضایتی مردم منتشر می‌شود. بر این اساس، آنچه می‌خوانید توصیف و تحلیل برخی محتواهای انتخاباتی تولیدشده در تلویزیون سعودی ایران اینترنشنال است.

سواستفاده از اختلاف جریان‌های سیاسی

موضوع دیگری که تاریخ مصرف آن تا قبل از قضایای آبان ماه است، پیگیری پروژه رقیب‌هراسی از طرف تلویزیون سعودی ایران اینترنشنال است. چنانکه برخی مقامات غربی هم تصریح کرده‌اند مخالفان جمهوری اسلامی در خارج روی برخی اصلاح‌طلبان را دیکال برای تحقق خواسته‌هایشان حساب می‌کنند. ایران اینترنشنال هم از این قاعده مستثنی نیست و به خاطر برخی ظرفیت‌ها تلاش می‌کند بخشی از خواسته‌های خود را از این مسیر پیگیری کند. در گزارش ۶ آبان‌ماه ۱۳۹۵ پس از گزینش بخشی از صحبت‌های محمدجواد لاریجانی در گفت‌وگو با تسنیم آمده است: «کاملاً روشن است روزهای پرتنش بگیر و ببندها در انتظار اصلاح‌طلبان است، به‌ویژه آنکه دستگیری روح‌الله زم، مدیر کانال تلگرامی آمدنیوز هم می‌تواند بعد دیگری به سناریوی حذف جناح رقیب بدهد» اگرچه معلوم نیست دستگیری روح‌الله زم چه ارتباطی با اصلاح‌طلبان دارد اما نکته اصلی این حجم از نگرانی شبکه‌های خارج‌نشین از سرنوشت اصلاح‌طلبان است. البته همان‌طور که گفته شد اینها مربوط به قبل از اتفاقات آبان ماه امسال است، چه پس از این ماجرا تحلیل‌ها و گزارش‌های اپوزیسیون خارج‌نشین از جمله ایران اینترنشنال را دیکال‌تر شده و زاویه دید آن تغییر می‌کند. در گزارش‌های اخیر این شبکه تلویزیونی دیگر خبری از آن حمایت ضمنی از اصلاح‌طلبان نیست و آنها استمرارطلب و از خود نظام خوانده می‌شوند. دلیل این تحول در دیدگاه چندان واضح نیست اما احتمالاً این نگاه امتداد را دیکالیسمی است که در جریان اغتشاشات پیدا شده، زمانی که لیدری آشوبگران عملاً در اختیار رسانه‌های فارسی‌زبان خارجی قرار داشت. به‌طور کلی فرآیند حمایت رسانه‌های خارجی از یک جریان سیاسی در کشور نشان می‌دهد این حمایت بیشتر از آنکه یک پشتیبانی ایدئولوژیک یا راهبردی باشد، یک اقدام سیاسی برای تغییر قضا به نفع اپوزیسیون خارج‌نشین و براندازهاست. از این رو تا زمانی اعتبار دارد که چهره واقعی رسانه‌های معاند مخفی بماند.

سوار بر موج مهندسی

دوگانه انتخابات-بیعت یکی دیگر از پروژه‌هایی است که در رسانه‌های خارج‌نشین پیگیری می‌شود. به‌زعم آنها در جمهوری اسلامی، انتخابات آزاد تنها یک نمایش است و چیزی که عملاً اتفاق می‌افتد، بیعت است. اگرچه آن چیزی که به عنوان انتخابات آزاد در غرب از آن صحبت می‌شود غیر از چیزی است که در عمل اتفاق می‌افتد. مثلاً شاید ادعا این باشد که در آمریکا انتخابات آزاد برگزار می‌شود، اما شواهد قطعی حاکی از آن است که رئیس‌جمهور ایالات متحده منتخب کارتل‌های اقتصادی و لابی‌های صهیونیستی است. با این حال اپوزیسیون خارج‌نشین با چشم‌پوشی بر این موضوع تلاش می‌کند نشان دهد که انتخابات در ایران مهندسی می‌شود. البته این در قالب ادعاهایی است که هیچ مابه‌ازای واقعی ندارد و در تحلیل‌ها و گزارش‌ها هم چیزی درباره آنها نیامده است. از جمله در آخرین گزارش سایت ایران اینترنشنال به تاریخ ۳۰ آذر آمده است: «به دلیل دستکاری در نامزدها! دخالت قدرتمندان در فرآیند رای گیری! در ایران انتخابات منصفانه، رقابتی و آزاد وجود ندارد. آنچه انجام می‌گیرد بیعت است اما حکومت اصرار دارد بیعت‌های گرفته‌شده را انتخابات معرفی کند.» این البته یک دوگانه جدید است که در راستای تلاش حداکثری رسانه‌های بیگانه برای به حداقل رساندن مشارکت در انتخابات مطرح شده است. در تبیین این دوگانه تازه، گزارش‌های ایران اینترنشنال آنچنان را دیکال می‌شود که همه جناح‌های سیاسی نیز جزء پازل مهندسان محسوب می‌شوند. یعنی آن‌طور که گفته شد دیگر خبری از پنهان شدن پشت برخی چهره‌ها و جریان‌های سیاسی داخل کشور نیست. اگرچه رویه پاس گل برخی چهره‌های داخلی همچنان به جای خود باقی است و هنوز هم اظهارات و اقدامات عده‌ای در داخل خوراکی خبری اپوزیسیون خارج‌نشین را فراهم می‌کند.

علیه نظارت استصوابی

تا قبل از وقایع مربوط به افزایش قیمت بنزین و جولان حداکثری شبکه‌های خارج‌نشین روی موج نارضایتی مردم، اظهار نظر اهالی ایران اینترنشنال درباره یازدهمین دوره انتخابات مجلس رنگ‌بویی ناامیدی داشت، اما این رویه پس از حوادث آبان‌ماه موجب شد تحلیل خارج‌نشین‌ها درباره انتخابات تا حدودی تغییر کرد. به‌طور کلی راهبرد اپوزیسیون خارج از کشور تزیق ناامیدی و بازنمایی افقی است که در آن هیچ آمیدی به تحول در ایران وجود ندارد. البته این راهبرد جدیدی نیست و در واقع رسالت اساسی رسانه‌های معاند این است که بن‌بست را به جامعه القا کنند. ۶ آبان ماه امسال و چند روز پیش از وقوع اعتراضات، تلویزیون ایران اینترنشنال در قالب یک گزارش، انتخابات آینده مجلس را سناریوی خودی می‌داند و شورش‌های بیگانه‌ها و اساس نظارت بر انتخابات محور اصلی گزارشی است که این شبکه سعودی منتشر کرده است. ایران اینترنشنال با تکرار روایت رئیس‌جمهور از مجلس اول نوشت: «نظارت به این شکل وجود نداشت و حتی شورای نگهبان و این همه دفاتر نظارتی وجود نداشت و همه از جناح‌های مختلف آمدند.» در واقع از نگاه این شبکه، انتخابات زمانی مطلوب است که هیچ نظارتی نباشد و هر کس از هر گشاهی هر زمان که اراده کرد، نماینده مجلس باشد. طرح این موضوع به مخاطب القا می‌کند انتخابات در کشور یک فرآیند صوری است که نتیجه آن از پیش مشخص است و تنها کسانی شانس ورود به عرصه مدیریت کشور را دارند که نسبت نزدیکی با حاکمیت داشته باشند و حالت دیگری برای عبور از فیلترهای نظارتی قابل تصور نیست، در حالی که واقعیت‌های موجود نشان می‌دهد صحنه سیاسی کشور ترکیبی از سلاطین مختلف سیاسی است که بعضاً کمترین نزدیکی را با حاکمیت دارند که مجلس کنونی نمونه‌ای از این واقعیت است و مجلسی که پروانه سلحشوری به‌عنوان نماینده آن هم اکنون مورد حمایت شبکه‌های خارج‌نشین قرار گرفته است.

شوک ایران اینترنشنال از ثبت نام داوطلبان انتخابات مجلس یازدهم

چشم‌پوشی نیست؛ وصله‌ای که ژست دلسوزی آنان برای مردم ایران را بیش از پیش زنده خواهد کرد. از این‌رو در ادامه این گزارش سعی می‌شود خارج‌نشینانی که محتوای این رسانه را تولید و سعی در القای اهدافشان به ذهن مخاطب داخلی دارند، توجیه شود. خارج‌نشینانی که به‌طور حتم دود ناامنی ایران به چشم‌شان نخواهد رفت. بر این اساس در توجیه این گزاره غیرقابل کتمان، از قطع مقطعی اینترنت در ایران بهره می‌گردد تا گودرز و شقایق را به پیوند هم درآورده و به‌زعم خود این گزاره را نهادینه کند که «در عصر دهکده جهانی تقسیم داخل-خارج و حتی مرزهای جغرافیایی معنای کلاسیک‌شان را از دست داده‌اند.» و از سوی دیگر مدعی رسوند «فعلان خارج‌نشین» می‌شود و منظور خود از فعال خارج‌نشین را کارکنان رسانه‌های فارسی‌زبان ساکن بریتانیا می‌داند؛ ادعایی که روز گذشته در روزنامه ساندی تایمز نیز منتشر شد و در رسانه منصوب به خاندان آل سعود بازتاب گسترده‌ای یافت.

در مقابل عناد علنی‌اش را ضروری می‌داند و از این‌رو در ادامه تحلیلگر این رسانه خود سعی در پاسخ به این سوال دارد که چرا نباید از تجربه کشورهای چون سوریه و عراق هراسناک بود و به‌عبارتی، حاضر به از بین رفتن امنیت کشور نشد! بر همین اساس اینترنشنال مدعی می‌شود اعتراضات آبان‌ماه «نمایانگر گذار از مرحله عصیان مدنی بوده است و می‌تواند مقدمات آغاز فرآیندی انقلابی را از آن برداشت کرد!» و بر همین اساس به‌زعم خود نتیجه می‌گیرد نظام جمهوری اسلامی در بدترین شرایط سیاسی، اجتماعی و اقتصادی به‌سر می‌برد، از این‌رو این رسانه خاندان سعودی سعی در القای بی‌ثباتی نظام دارد، نظامی چنان بی‌ثبات که گزاره ضرورت حفظ امنیت نیز در آن بی‌معنی نماید!

را «کمدی انتخابات» بخواند و با فضا سازی علیه داوطلبان این پرسش را مطرح کند که «چگونه می‌توان حضور این تعداد چندان نامزد انتخابات را به‌ویژه در حوزه انتخابیه کلانشهر اهواز... تفسیر کرد؟!... بدتر از آن، برخی نامزدها برای ثبت نام همراه اعضای خانواده و نزدیکان در فرمانداری‌ها حاضر شدند و خیر حضورشان را به‌صورت کلیپ‌های ویدئویی با سرودهای انقلابی منتشر کردند.» گزارش نویس ایران اینترنشنال حضور پرشور برای ثبت نام به‌عنوان داوطلب نمایندگی مجلس را نیز «زننده و مشمئزکننده» می‌خواند و گنج از ضربه حضور داوطلبان انتخابات و نگران از انتخابات پرشوری دیگر در ایران می‌نویسد: «اعلام نامزدی ۸۸۲ نفر در استان خوزستان که ۲۷۷ نفرشان از حوزه انتخابیه شهرستان اهواز کاندیدا شدند نه از منظر شرایط سیاسی-اجتماعی کنونی تحلیل‌پذیر است و نه از لحاظ روانی و احساسی.»

شبکه قرار گرفت؛ مطلبی به‌اصطلاح تحلیلی که دور از انتظار نیست بخشی از محتوای تلویزیونی این شبکه معاند را نیز تأمین کرده باشد. ایران اینترنشنال بر گزارش اعلامی کمیته اطلاع‌رسانی ستاد انتخابات استان خوزستان متمرکز شده است؛ گزارشی که از ثبت نام ۸۲۲ نفر در کل استان خوزستان و ۲۷۷ نفر از حوزه انتخابیه اهواز در پایان مهلت هفت‌روزه ثبت‌نام داوطلبان انتخابات مجلس یازدهم حکایت دارد. بر این اساس می‌توان گفت تا امروز و بدون در نظر گرفتن پیش‌فرض بررسی صلاحیت‌ها، هر کرسی از ۱۸ کرسی سبز بهارستان که به‌نام استان خوزستان ثبت شده بیش از ۴۵ نفر خواهان دارد و سه کرسی نمایندگی اهواز نیز بیش از ۹۲ رقیب. ناگفته پیداست که همین تعداد استقبال از داوطلبی انتخابات مجلس شورای اسلامی نیز می‌تواند مهر بطالتی بر ادعاهای رسانه‌های اپوزیسیون و خارج‌نشین چون اینترنشنال باشد. از این‌رو رسانه منصوب به خاندان آل سعود ابایی ندارد که خشم خود را به‌صراحت ابراز کرده و انتخابات

آغاز دومینوی انتخابات مجلس یازدهم در همین گام نخست یعنی ثبت‌نام داوطلبان نمایندگی مجلس، رسانه منصوب به خاندان آل سعود (ایران اینترنشنال) را به خشم آورده است تا آنجا که به‌صراحت به ثبت‌نام داوطلبان می‌تاخت و از تمام امکانات تبلیغاتی‌اش برای عدم ثبت‌نام در انتخابات بهره گرفت. حالا که زمان ثبت‌نام داوطلبان نمایندگی نیز به پایان رسیده و ایران اینترنشنال رشته‌های خود را برای عدم استقبال از ثبت‌نام در انتخابات مجلس پهنه‌شده می‌بیند با تمرکز روی استان‌های حساسیت‌زا در تلاش است پنجه بر چهره داوطلبان بکشد و از این‌رو احساسات مردم را نیز برانگیزد. در همین راستا به‌طور مثال استان خوزستان به‌عنوان استان هدف در دست‌ورکار رسانه منصوب به خاندان آل سعود قرار گرفته است؛ استانی که با توجه به سیل اخیر مشکلات مردم نیز در آن بیش از پیش شده است. بر همین اساس ۲۸ آذرماه مطلبی با عنوان «این ۲۷۷ نفر، نامزد نمایندگی کدام مردم شده‌اند؟» روی خروجی سایت این

فلسفه‌یافی برای دوگانه انتخابات-بیعت

تحریف بنیان‌های نظری جمهوری اسلامی یکی از دیگر اقداماتی است که اگرچه به‌نوعی تازه نیست، اما برخی قرائت‌های آن مانند آنچه تلویزیون سعودی ادعا می‌کند در نوع خود جالب و شگفت‌انگیز است. به‌زعم گزارش نویس ایران اینترنشنال، جمهوری اسلامی حاصل یک الگوی بنیادگرایانه است که پس از اقدام آتانورک به انحلال نهاد خلافت و در واکنش به آن شکل گرفته است! مبتنی بر این ادعا «یک پروژه وارداتی است» که هیچ ریشه‌ای در آرای اسلام‌گرایان ایرانی ندارد و باید ریشه‌های نظری آن را باید در فکر اخوانی‌ها جست‌وجو کرد. در حالی که نظام جمهوری اسلامی از ابتدا حاصل فکر امام خمینی (ره) به‌عنوان نظریه‌پرداز اصلی ولایت‌فقیه و سایر علمای غالباً ایرانی بوده که خود الهام‌بخش ده‌ها حرکت انقلابی و جنبش‌های دینی بوده است. اما این تحریف آشکار و ادعای بی‌اساس نوه‌ای توجیه نظری برای همان دوگانه انتخابات-بیعت است که ایران اینترنشنال مدعی است جمهوری اسلامی به آن قائل است. در واقع همه این آسمان ریسمان بافتن‌های برای دست‌وپا کردن یک پشوا نه نظری است که نشان دهد در ایران نه تنها انتخابات یک عمل کاملاً صوری است، بلکه اعتقاد نظری هم به اصل انتخابات وجود ندارد. این ادعای کذب در حالی مطرح می‌شود که جمهوری اسلامی در نخستین سال تاسیس دست کم سه انتخابات برگزار کرد که نشان از مردمی بودن اساس آن دارد؛ موضوعی که در هیچ جای عالم و در هیچ نقطه‌ای از تاریخ سابقه ندارد و این خود گواهی است بر آنکه سازوکار سیاسی و حقوقی جمهوری اسلامی یکی از مردم‌سالارترین نظام‌های تحقق‌یافته است. از این دریچه، بنابر نسبت تبیین‌شده میان جمهوری اسلامی و فکر اخوانی که از سوی ایران اینترنشنال مطرح می‌شود، جمهوری اسلامی اگرچه یک نظام شیعی است اما از یک نظام اخوانی الگو گرفته و در حال پیاده‌سازی مولفه‌های موردنظر آنهاست، در حالی که این رسانه لندن‌نشین سعودی متوجه تفاوت اساسی نظام سیاسی در نظام فقهی شیعه و سنی نیست. به هر حال به‌نظر می‌رسد طرح دوگانه انتخابات-بیعت موضوع تازه‌ای است که ضرورت دوخت‌ودوز یک نظم تئوریک را هم به‌دنبال دارد و از این جهت ایران اینترنشنال تلاش می‌کند تا با مراجعه به تاریخ، تاریخ و فلسفه‌ای برای آن دست‌وپا کند.

بهره‌برداری از «پاس گل»

گفته شد که برخی اظهارات و اقدامات به‌منزله پاس گل به رسانه‌های خارج‌نشین است. طی دو هفته اخیر برخی مسئولان صحبت‌هایی را مطرح کردند که ناخواسته زمینه سوءاستفاده رسانه‌های معاند را فراهم کرد. یکی از آنها نطق چالشی پروانه سلحشوری، عضو فراکسیون امید مجلس شورای اسلامی است که استقبال قابل توجه لندن‌نشین‌ها به‌خصوص تلویزیون ایران اینترنشنال را به‌همراه داشته است. ۲۳ آذرماه ۱۳۹۵، ایران اینترنشنال با انتشار گزارشی به حرف‌های سلحشوری واکنش نشان داد و با عنوان «اعلام پایان جمهوری از تریبون مجلس» به استقبال اظهارات سلحشوری رفت. در جریان این گزارش ایران اینترنشنال ماهیت مجلس مطلوب خود را نیز افشا می‌کند؛ جایی که پس از بازخوانی ریشه‌های تشکیل جمهوری اسلامی می‌نویسد: «سلحشوری در همان بزرگه تاریخی ایستاده است که روزی بخش وسیعی از نمایندگان مجلس ششم ایستاده بودند.» البته قبل از انتشار این گزارش، یک برنامه کامل «چشم‌انداز» در ۲۱ آذرماه به این موضوع اختصاص داده شد که در نوع خود بی‌سابقه بود. در این برنامه سخنرانی خانم نماینده به‌طور کامل پخش شد و پس از آن نیز به این سوال پرداخته شد که «آیا زنان باید در انتخابات شرکت کنند؟» پاسخ ایران اینترنشنال به این سوال نیز منفی است، اما اصل ماجر این است که سناریوی تقلیل مشارکت خارج‌نشین‌ها تخصیصی نیست و آنها برای اقشار مختلف برنامه‌های مجزا دارند. از جمله برای زنان به بهانه کودک‌همسری و مساله حجاب و از این دست موضوعات که در اینجا هم ردپای انفعال برخی مسئولان دیده می‌شود. به غیر از سلحشوری، البته اظهارات برخی ائمه‌جمعه و مسئولان نظامی نیز از طرف شبکه‌های معاند مورد سوءاستفاده قرار گرفت و سناریوهای متعددی روی موج این اظهارات طراحی شد. به‌طور کلی «پاس گل» موضوع مهمی است که همواره یکی از پایه‌های تولید محتوا در خارج از کشور بوده است. از این جهت خوب است که مسئولان از اظهارات و اقدامات غیرمسئولانه پرهیز کرده و از تمهید مقدمه برای رسانه‌های معاند پرهیز کنند.